

Ezkertiar estetikaz mobilizatzen da eskuina orain

Betiko familiaren aldeko manifestazioek Frantziako Estatuan irudikatu dute halako 68ko Maiatz kontserbadore bat. Uhinak sustraiak eduki ditzake globalizazioak herritar askorengan eragin duen panikoan eta azken urteotan kristau katolikoen artean indartu diren talde karismatikoetan. Ezkerrari ostu dizkiote hizkera eta kalearen monopolioa.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

68KO MAIATZ KONTSERBADOREA historiako liburuek irudiztatuko dute *La Manif Pour Tous* (Denendako *manifa*) mugimenduaren argazkiren batekin: 2012-2014, aspaldiko partez, milaka herritar karriketan mobilizaturik balio tradizionalen alde. Frantziako Estatuan kontrairaultza kontserbadorea aldarrikatzen duten indarrak elkartu eta kalea mobilizatzeke behar zuten porlana bikote homosexualen ezkontzaren legearen kontrako erreakzioetan aurkitu dute.

Berrikitan bi liburuk aztertu dute fenomenoaren. Gaël Brustier zientzia politikoetan doktoreak *Le mai 68 conservateur. Que restera-t-il de la Manif pour tous?* plazaratu du. Danielle Tartakowsky historialariak *Les droites et la rue. Histoire d'une ambivalence, de 1880 à nos jours*. Louise Déjeansek laburbildu ditu *La Vie des Idées* gunean.

La Manif Pour Tous izan da Brustierren hitzetan “kulturazko hegemonia lortzeko borroka”. Azkenean, homosexualen ezkontzaren kontrako oposizioak arrazoibide askoz zabalago bati koherentzia ideologikoa eman dio.

Jendearen erreakzioaren sustaian dago soziologo anglo-saxoiek aipatzen duten *paniko morala*: gizartearen balioetan eta bizimoduetan gertatu diren aldaketa sakonen

ondorioz zabaldu den ezinegon orokortua. Frantziako Estatuari dagokionez, mundializazioak eta Europa politikoaren eraikuntzak, nazio-estatu ahulduz, herritar kontserbadoreen egunerokotasuna eta sinbologia desestabilizatu dituzte.

Mobilizazioetako parte-hartzaileren artean proportzioan asko dira katolikoak, ikasketadunak, hiritarrak, klase ertainekoak edo aberatsak. Mugitzeko beharra sentitu dute gizartearen baitan indarra galtzen ari direlakoan. Ezinegona irakiten hasi da Nicolas Sarkozy hondoratuta gobernuan sozialistak sartzean.

Baina mugimenduok ezin dira ulertu eliza katolikoan 1960tik egosten aritu diren mugimendu kontserbadore berriak kontutan eduki gabe. Gizartearen sekularizazioaren kontra ugaritu dira korrante espiritualista *karismatikoak*. Joan Paulo II.ak (Karol Wojtyła) joko handia eman zien karismatikoei, ordura arte kristau aurrerazaleen eta tradizionalisten arteko liskarrak gainditzeko balio zutelakoan.

Homosexualen ezkontzarekin kaleak berotu baino askoz lehenago ari ziren karismatikoak lanean bioetika eta sexualitateari buruzko eztabaidetan. Eskuineko beste mugimendu tradizionalekin elkarlanean, *betiko* ideia kontserbadoreak

Radioespace gunetik hartutako argazkian *La Manif Pour Tous* mugimenduak Parisen antolatutako manifestazio bateko irudia. “Haur guztiak sortzen dira libre eta eskubidez berdin” dio gazteek daramaten pankartak. Eta hizki txikiagoetan: “Haurra = Aita 1 + Ama 1”. Bikote homosexuali ezkontzea eta haurrak edukitzea galarazi dakien eskatzen du leloak. Frantziako gobernu sozialistak 2013an bi eskubideok homosexuali onartzen dizkien legea ezarri ostean ugaritu ziren mobilizazio handiak Parisen eta Hexagonoko hiri nagusietan, Europako beste herrialdeetara ere zabalduz. Betiko familia tradizionalaren defentsa eta generoaren teoria eskoletan sartzearen kontrako erreakzioa izan dira mugimendu kontserbadore berriaren goiburua. Globalizazioak eragindako aldaketa izugarriek jende askoren artean *paniko morala* zabaldu dute, balio tradizionalera itzultzeko joera handituz.

hizkera eta tonu modernoagoz aurkeztea lortu zuten, mobilizazioetara militante eta aldeko gazte berriak erakarrituz.

Benito XVI.aren (Joseph Ratzinger) aginte garaian ordura arte bazterturik egondako katoliko tradizionalistak hurbildu ziren mugimendura. Baita 2000.etik nortasun frantsesa ozen aldarrikatzen duen Bloc Identitaire talde ultrasosialistak ere.

Eskuineko ekologistak

Ecologie humaine zigilupean, diote bi ikerlariok, ideia kontrairaultzaile eta antiliberalak defenditzen dituzten jendeak aurkitu daitezke ingurumenaren aldeko mobilizazioetan, ekologia lotuz eutanasiaren eta abortuaren kontra egotearekin.

Ekologistengana hurbildu diren kristau tradizionalistez erreportaje adierazgarria egin du Martin Bressek *Basta!* magazinean: “L” «*écologie humaine*», *nouvel avatar de la droite conservatrice et catholique pour promouvoir ses valeurs morales*”. Moral kontserbadorea eta bioaniztasuna nola uztartzen dituzten ulertzeko balio du.

Ekologia humanoaren nozioak eman omen dio koherentzia *La Manif Pour Tous* mobilizazioari. Eta horretan garrantzia handia izan du generoaren teoriaren inguruko eztabaidak, ezkontzaren inguruko pole-

mika erlijioaren arlo estutik atera eta kultur identitatara eta gizarte eredu osora zabalduz.

Genero nortasunaren inguruko solasak gune oso berezitueta mugatzen diren arren oraindik leku gehienetan, Frantziako estatuan 2012tik eztabaida publikoan sartzea iritsi dira. Konparazio bat egiteko, Donostian etxebizitza hutsen gaineko zergaren kontrako egonezina eragin badu urteotan Kontxako hondartzan egunero grabaturik azaltzea “Ez IBI150 No” leloa, 2014eko udan Britainiako Brest inguruan autopistan baziren pankartak “Non au genre” esaldiarekin. Generoaren teoriari ez.

Tartakowskyk historian kokatu ditu Frantziak hiru urteotan ezagu-

tu dituen mobilizazioak. Kalea ez baitute berdin erabili eskuinak eta ezkerak.

1930eko hamarkadatik 1970ekora manifestazioak nagusiki ezkerren kontua izan dira, eskuina kalea mobilizatzeko uzkurrago zen. Ezkerrek bazuen halako estilo bat karrikak astintzeko. Ezkerren manifestazioak kokatzen ziren memoria kolektibo eta aurrerazale batean, aurreko mobilizazioen oroimenarekin lotuz. Aldiz, Tartakowskyrentzako, eskuin antolatuak historian txertatu gabeak ziren, aldi bakoitzean une hartako beharri erantzuteko.

Baina 1980tik aurrera ezkerreko eta eskuineko mobilizazioek elkarren gero eta antza handiagoa hartu zuten. Eta *La Manif Pour Tous*en

antolatzaileek espreski ezkerreko ikonografia berenganatu zuten, banderolak direla, girotzeko musika, eszenografia... Mugimendu sozial aldarrikatzaile eta moderno baten tonua eman zioten, kaleko lis-kar erradikal eta kontrolik gabekoen itxura ezkorretatik ondo urrun-tzea lortuz.

Dio Tartakowskyk gaur egun manifestazioak oro, izan eskuineko edo ezkerreko, defentsiboak direla eta ez dutela historia kolektiboa gogoratzen. Mugimenduen historiarekiko urrun-tzea ulertzeko kontutan hartu behar da indibidualizazioa gaur fenomeno globala dela.

Ezkerraren kasuan, 1995etik hona antolatu dituen mobilizazio ia guztiak sindikalak izan dira eta helburu nagusizat zeukaten eraisten ari diren ongizate estatua defenditzea. Katolikoek ere beti izan dute kalea okupatzeko joera, erlijiozko erritoengatik dudarik gabe (prozesio, erromesaldi...) baina baita hezkuntza sistemaren inguruan ere.

Azken urteotan, ordea, mugimendua antolatu dute gizartea osorik ukitzen duten gaien inguruan: generoa, giza gorputza, gizakia. “Katolikoak –dio Tartakowskyk– modu berrietan antolaturik asmatu dute ezkerren manifestazio jendetsuen kodeen jabe egiten, eta hori bururaino eraman dute mobilizazioarentzako ‘*manif*’ hitza berengantuta. *C’était une splendide OPA*”.

OPA euskaraz da EEP: Erosteko Eskaintza Publikoa, burtsako operazio bat, non sozietate batek beste baten kontrola hartu nahi duen. Eskuinaren EEPa ezkerri. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira